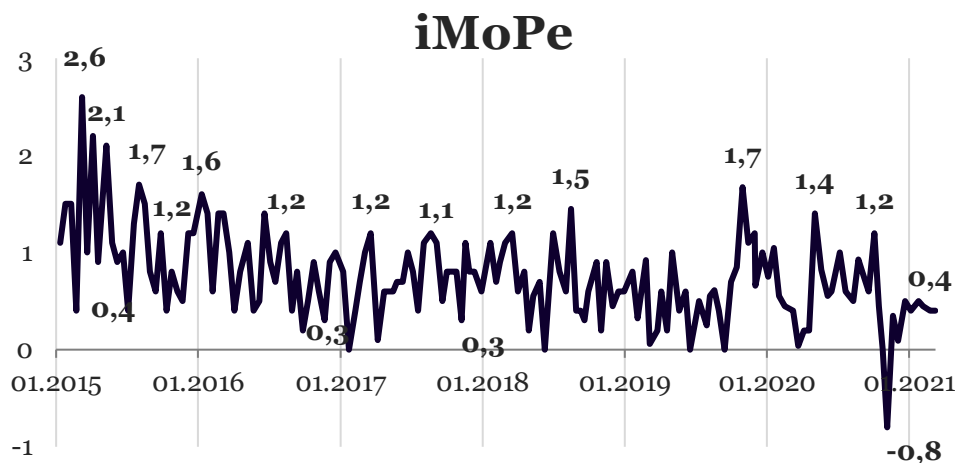

iMoRe №154. Закон про «інвестнянь»

Індекс моніторингу реформ (iMoRe) становить +0,4 бала за період з 8 по 21 лютого 2020 року з можливого діапазону значень від -5,0 до +5,0. У попередньому раунді індекс також дорівнював +0,4 бала.

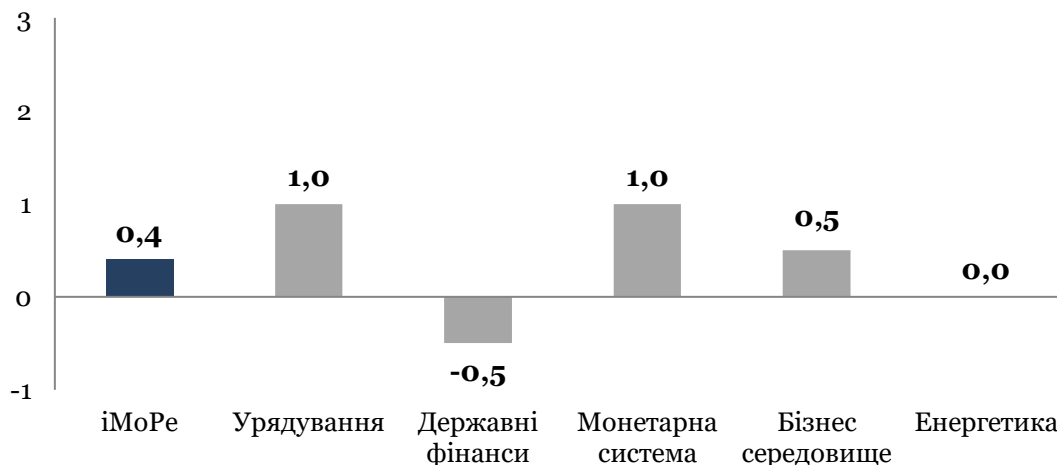
В цьому раунді експерти негативно оцінили вплив закону про “інвестиційних нянь” на державні фінанси, та позитивно - на бізнес-середовище. Медіана оцінок експертів за цей закон дорівнює 0 (нуль) балів.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ

iMoRe може приймати значення від -5 до +5, значення вище за +2 розглядається як прийнятний темп реформ

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

Основна подія раунду

1. Закон про інвестиційних нянь, 0,0 (нуль) балів

[Закон 1116-IX](#) запроваджує державну підтримку передусім у формі податкових пільг та доступу до інфраструктури масштабних проєктів з інвестиціями понад 20 млн євро. Для отримання такої підтримки інвестпроєкт повинен бути реалізований у термін до 5 років, створити понад 80 нових робочих місць із середньою зарплатою на 15% вище, ніж середня зарплата у відповідній галузі в регіоні, де реалізується проєкт.

Закон визначає правові засади діяльності уповноваженої установи, яка буде здійснювати супровід інвесторів, які планують здійснювати значні капіталовкладення в економіку.

Закон визначає, що держава може звільняти інвесторів від сплати окремих податків та зборів, зокрема мита на імпорт нового устаткування, обладнання, комплектуючих виробів до нього (типи податкових пільг визначено в іншому законі про зміни до ПКУ). Держава може забезпечувати таким інвесторам переважне право користування земельною ділянкою державної або комунальної власності для реалізації інвестиційного проєкту. Також, за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів держава може забезпечувати будівництво інфраструктури, яка необхідна для успішної реалізації проєктів. Зокрема, це - автомобільні шляхи, лінії зв'язку, засоби тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерні комунікації тощо.

Коментарі

«Уряд повинен забезпечити для всіх підприємств рівні правила гри. Насправді, уряд не знає, який бізнес буде успішним. Допомога конкретним підприємствам також відкриває можливості для корупції та пошуку "ренти". Очевидно, що уряд не повинен займатися вибором переможців. Хоча певні елементи інвестнянь є добрими, загальний дух закону полягає в тому, щоб мати спеціальний доступ до державних послуг, а це суперечить духу створення рівних правил. Крім того, оскільки програма бере на себе відкриті зобов'язання, уряд буде мало контролювати вартість програми. Такий приклад вже має місце у зеленій енергетиці. Україні потрібні прямі іноземні інвестиції (ПІІ), але найкращим залученням ПІІ є стабільне та передбачуване макроекономічне середовище та міцна правова система, що захищає права власності. Створення такого середовища та зміцнення захисту прав власності має бути головним пріоритетом уряду. Інвестняня погано замінює ці основи; це лікування симптомів, а не вирішення суті проблем».

Юрій Городніченко, Професор Каліфорнійського університету в Берклі

«Ідея закону про "інвестнянь" народилася кілька років тому під час розмов про те, що сусідні з Україною держави — наприклад, Словаччина, Польща та Румунія —

мають механізми для надання преференцій транснаціональним інвесторам, а Україна – ні.

Коли компанія вирішувала, де розміщувати велике виробництво, ми не могли запропонувати їй відчутні пільги, оскільки до цього не існувало легального механізму їх надання. Тепер він з'явився.

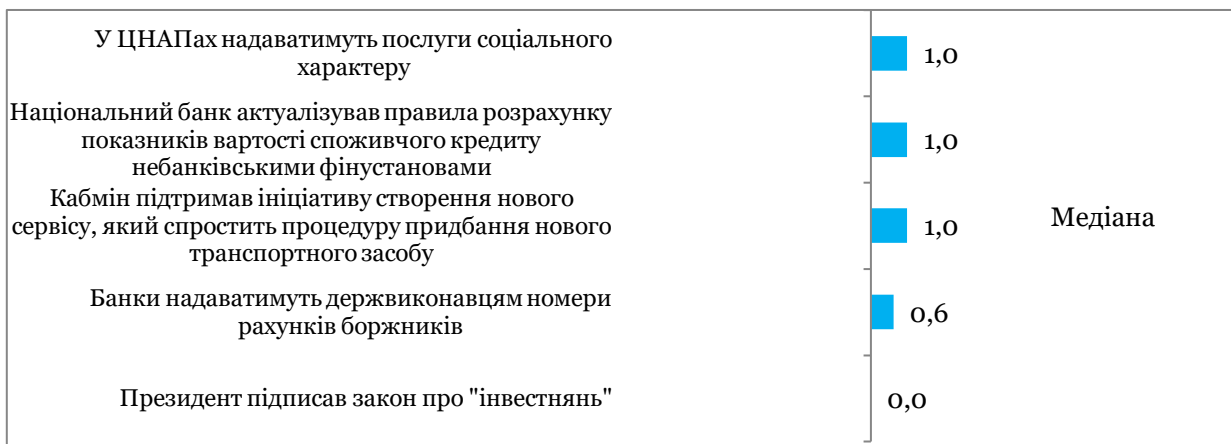
Друга важлива складова закону "Про державну підтримку інвестиційних проектів зі значними інвестиціями в Україні" – легалізація діяльності уповноваженої установи – UkraineInvest, – яка від імені уряду буде супроводжувати великі інвестиційні проекти та допомагати вести ефективну взаємодію з органами влади.

На мою думку, ухвалення цього закону кардинально не вплине на залучення інвесторів, оскільки більше значення має незакінчена судова реформа. Проте може зіграти у випадку конкуренції за конкретні проекти з іншими приблизно схожими за умовами країнами (Білорусь, Казахстан, Узбекистан).

Загалом, цей інструмент має як плюси, так і мінуси. Пільги зменшують переваги, які країна отримує від інвестицій. Якщо це високотехнологічне сучасне виробництво, яке потребує небагато робочих місць, то основна вигода для країни від його розміщення – податки. Чим більше держава віддає у вигляді пільг, тим менше грошей лишається їй. Тож стає менше сенсу в залученні таких інвесторів. Водночас потенційна можливість запропонувати інвестору спеціальні пільги може стати запобіжником від використання преференцій іншими країнами, бо це просто буде змагання, хто більше програє».

Павло Кухта, керівник з політичних питань Київської школи економіки

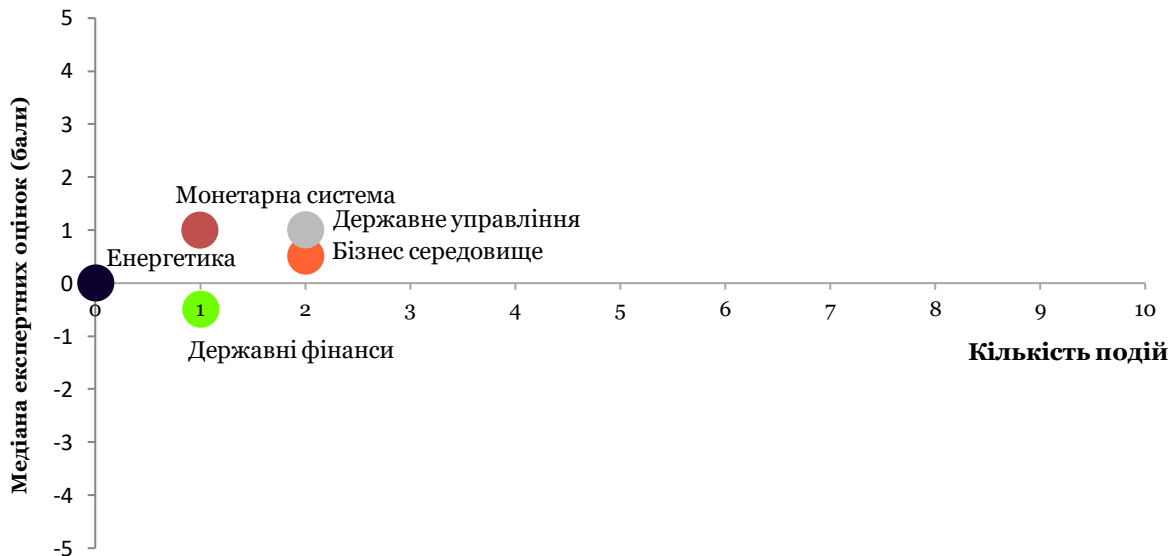
Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	+1,0
У ЦНАПах надаватимуть послуги соціального характеру	+1,0
Кабмін підтримав ініціативу створення нового сервісу, який спростить процедуру придбання нового транспортного засобу	+1,0
Державні фінанси	-0,5
Президент підписав закон про "інвестнянь"	0,0
Монетарна система	+1,0
Національний банк актуалізував правила розрахунку показників вартості споживчого кредиту небанківськими фінустановами	+1,0
Бізнес середовище	+0,5
Банки надаватимуть держвиконавцям номери рахунків боржників	+0,6
Президент підписав закон про "інвестнянь"	0,0
Енергетика	0,0

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (ІМоРе) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org.

VoxUkraine - це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково

обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.